

Hiru esperientzia: Orokietara Herri Eskola, Udarregi Ikastola eta AISA Programa

Dosier honetako artikuluetan, azken urteotako immigrazioa euskal hezkuntza sisteman izaten ari den eraginari eta ikasle etorkinek euskararekin duten harremanari buruzko datuak, azterketak eta gogoetak bildu ditugu. Era horretan, gaiari hainbat ikuspuntutatik begiratu diote adituek: Europan ikasle etorkinei eskaintzen zaien hezkuntza politika; azken bost urteetan hazten ari den ikasle etorkinen multzoa euskal hezkuntza sisteman integratzeko antolatutako zenbait programa eta egitasmoren helburu eta balioak; ikasle etorkinen eskolatzearan eragiten duten baldintzapenak eta sortzen diren desberdintasunak; ikasle etorkinak, euskararen ikaskuntza eta ama hizkuntzak; ikasle etorkinak eta hezkuntza sistemako hizkuntz ereduak... Ezbairik gabe, hainbat ertz ditu gaiak, ikusi dugunez.

Dosieraren azken atal honetan, eta orain arteko azterketak osatzeko asmoz, hezkuntzaren eta hizkuntz irakaskuntzaren esparruko hiru esperientzia konkretu ekarriko ditugu. Izan ere, ekarpen hauen bidez argiago ikusi ahal izango ditugu immigrazioaren fenomenoak euskal hezkuntza siste-

man eta euskararen irakaskuntzan eragiten dituen aldaketak. Hauexek dira, hain zuzen ere, aipatutako hiru esperientziak:

- Zarauzko Orokietaren Herri Eskolarena (Xabier Mujika eta Idoia Lasarteren eskutik).
- Usurbilgo Udarregi Ikastolarena (Maria Jesus Imazen eskutik).
- Ikasle etorkin helduak euskalduntzeko eratutako AISA Programarena (Begoña Martinezen eskutik).¶

Orokietara Herri Eskola

XABIER MUJIKAK / IDOIA LASARTE

Zarauzko Orokietara Herri Eskolako zuzendaria eta ikasketa burua, hurrenez hurren

Etorkinen fenomenoari uneoro atxikitzen diogun «erronka» hitza dexente higatua dugun arren, ezinezkoa zaigu beste behin men egin gabe hastea gure ekarpena. Izan ere, euskalduntze prozesua baldin bada betidanik eskola publikoak hartu duen jomugarik handiena, sekulako lana eginez, azken urte hauetan, gure geletan kultur aniztasuna nabarmendu edo ikusgai egin den aro berri honetan, ikasle etorkinen hezkuntza benetako erronka bilakatu dela aitortu beharrean gaudete. Besteak beste ikasle berrien etorrerak geletako antolamendu, metodologia, hizkuntzen trataera... kolokan jarri dizkigulako, zenbait hutsune agerian utziz eta krisi beldur-ikarakerak eta mamuak sorraraziz. Baina, krisia aldaketarako abagune bezala harturik, guk gure eskola-erantzuna hobetzeko bideari ekin diogu. Hemen bada, egindako ibilbidea.

Aurrekariak

Orokietara ikastetxearen historian zehar hizkuntza ereduaren bilakaeran D ereduko lerroak nagusitzera etorri diren bitartean, familia ibiltarien ikasleei (Zarautz populazio erakartzailerik izanik, beti jaso du joan-etorrien mugimendua: kuarteleko familiak, beste autonomia erkidegoko langileak...) hizkuntza-eredu erantzun berezia eman zaie, alegia, A eta

Bren arteko erantzun mistoa. Hain zuzen ere, Lehen Hezkuntzara zetozen ikasleek talde bereiztuetan jasotzen zituzten (adinak nahasturik) curriculumeko alderdi nagusiak, gaztelaniaz landuz: irakurketa-idazketa, matematika eta ingurumen arloa. Euskara arloa egunero lantzen zuten. Beste ikastarloak —hau da, gorputz hezkuntza, musika, ingelesa eta jarduera osagarriak— D ereduko taldekideekin batera egiten zituzten.

Ikastalde bereiztu horien tutoreek lan ikaragarria egin arren, emaitzak ez ziren oso baikorrak gertatzen. Besteak beste, gure kezkak hemendik zihoazen:

- Ikasle horien integrazio eskasa, ez baitzuten talde handia gogoko.
- Harremanetarako zailtasunak eskola mailan.
- Ez zuten euskara erabiltzeko beharrik sentitzen.
- Tentsioak sortzen ziren taldeetan, hizkuntza aldaketa ematen zelakoan.
- Talde handietako tutoreek ez zuten ikasle horiekin interakzionatzeko betarik, irakasle espezialisten klaseetan satellite moduan ibiliz.
- Azken batez, ez zuten euren tokia aurkitzen eskolan.

Irakasleei, berriz, gero eta nekezago egiten zitzaizkien jatorri-interes-motibazio... ezberdinek eragindako behar guztiei erantzutea. Zenbait ikasle euskara maila hobetuz zihoazen heinean, ordu gehiago sartu arren, talde handian (ingurumen arloa lantzen) emaitzak ez ziren oso bestelakoak gertatzen.

2000. urteko atzerritarren legearen aldaketarekin batera, non pertsona orori heziketa zein osasunerako eskubideak bermatuko zaizkien, familien berrelkartzeak indarra hartuko du eta ikastetxean eskolatzeko eskari esanguratsua gertatuko da: Maroko, Kolonbia, eta abarreko ikasleak gurean ziren eta ordura arte emandako erantzunarekin jarraitzea ezinezkoa zen. Izan ere, ikasle horiek talde itxitan elkartzen baziren ghattizaturik geratzeko arriskuan zeuden, eta irakasleek irtenbide koherentea eman behar zieten.

Beraz, planto egitea erabaki genuen hausnarketa faseari hasiera emanez. Hausnarketa sakona baliatzeko talde-foro bat zabaldu genuen ikastetxeko zenbait irakasle eta kanpoko behatzaileekin (arabiar itzultzailea, berritzeguneko aholkularia, EHUko irakaslea). Urtebete luzea eman genuen astero batzartzen hainbat gai jorratzeko: orokorrak —migrazioak, arrazakeria, musulman erlijioa, Europako esperientziak...— zein egoera zehatzak, ikasle berrien eskolatze prozesuan ematen ziren auziak. Oso saio biziak sortu ziren lan bilkuretan, zenbait unetan ere klaustrora eraman behar izan genituen auziak debatea orokortu zedin (ikasleen eskaera onespena, talde arruntetan hartzea, euskalduntze prozesuarekiko eragina...). Hori guztia dela-eta aitor dezakegu zenbait irakasleren ikuspuntua eraldatu egin zela, benetako maila pedagogiko sendoetaraino itzularaziz. Auzia zertan zetzan: ikasle horiekin, beste guztiekin bezala, justiziaz jokatu behar genuen, justizia curricularrak; aukera berdinak eskaini behar genizkien besteekin ikasteko-bizitzeko, espektatiba berberak, elkarrengandik aberasteko (ikas lezaketena ezingo lieke irakasleak transmititu). Formazio eta transformazio prozesu horretan lagungarri gertatu zaizkigu F. Carbonell, X. Besalu, J. A. Jordan, M. Siguan eta beste aditu batzuen ekarpenak, eta SOS Arrazakeriak antolatutako tailerak ere esanguratsuak gertatu zitzaizkigun.

Argi eta garbi ikusten genuen apustua nondik bideratu nahi genuen. Eredu integratzaile baten alde egin behar genuen: ikasle guztiek elkarrekin bizi behar zuten hasiera-hasieratik lotura afektibo-emozionalak ondo sustraituz (edo zein izanda bere ama hizkuntza, jatorrizko kultura... edota eskolara noiz ailegatu den begiratu gabe); ondoren etorriko zen hizkuntza ikasketa edota beste alderdi curricularraren antolaketa, baina gelaren inguruan, bertaraino eramanez laguntza zein baliabide guztiak, besteak beste: bigarren irakaslea, material moldaera, talde dinamika...

Geletan sortu zen larrialdia latza izan zen, kasu batzuetan, irakasleen ezintasunak, beldurrak eta mamuak... areagotuz.

Esate baterako, euskalduntze prozesua kinka larrian jartzen zutenak edo atzerapauso bezala ikusten zutenak baziren eta debate biziak eragin zituen. Hala ere, argi ikusten genuen errealitate horri erantzun koherentea ematen asmatzen bagenuen etorkizunerako zutabe nagusiak finkatuko genituela:

1. Aniztasunean hezteka ikasleentzako aberastasun iturri emankorra delako: elkarrengandik ikastea, besteekin bizitzen ikastea... paradigma bihurtuz.
2. Euskararen etorkizuna hitzun berrien bilakaeran ere badatza, jatorri eta maila guztietako hitzunak behar baititu bere unibertsoak.

Horrenbestez, lehen hezkuntzako ikasle etorri berriak geletan hartzeko Esku-hartze Plangintza eratzen hasi ginen: harrera plana, komunikatzeko estrategiak, talde dinamikak, baliabideak eta giza-baliabideak. Ikasle berantiarren kasuan, ordea, ez ginen ausartu une hartan erabateko barnaketarekin, behin ikasle nagusi batzuek zur eta lur utzi gintuzten arte: Marokotik etorritako bi ahizpa ziren, 6. mailakoak, curriculumaz gaztelaniaz lantzen ari zirenak, beste bi ahizpa txiki zeuzkaten haur hezkuntzan... Hara non aurpegiratu ziguten eurekin iruzurretan ari ginela ikasgaiak gaztelaniaz bakarrik ematen ari gintzaizkielako, euren ahizpa txikiei bezalako trataera aldarrikatuz. Gertaera horren ostean ez zitzaigun zalantza izpirik geratu. Ikasle etorri berri oro gela arruntetan hartuko genituen lehenengo egunetik hasita. Gure lana izan beharko zuen eskola erantzuna geletatik asmatzea, guztion inplikazio, imajinazio eta ekimena batuz.

Berriztapen Proiektua 2001-03

Beste herrialdeetan emandako eskolatze erantzunen azterketarekin hasi ginen: Kataluniakoa gertutik jarraituz, Frantzia, Herbehereak, Kanada eta gertukoak ere bai, Gasteiz kasu. Zer egin behar *ez* genuen behintzat aztertu ondoren, eskolako eremu guztien berplanteamenduari ekin genion: jangela, familiekiko harremanak, jarduera osagarriak, bate-

tik eta bestetik geletako antolaketa, ordutegiak, metodologiak, arloetako curriculumak, tutoretza... Ikuspegiak ireki eta fokatze poliedrikoaz jantzi behar genituen eskola-esparru guztietako erantzunak.

Klaustroak bere aldetik Kulturarteko Hezkuntza formazioa burutu zuen X. Besalu eta F. Carbonellen lanen ildotik, prozesu aberatsa eta eraginkorra gertatuz. Guraso eta familliekin ere burutu genituen saio batzuk.

Horrek guztiak aldaketarako tenorea zabaldu zuen ikastetxean, eskola birpentsatzeko bidean jarritz. Hezkuntza erantzunaren aurkikuntzan zenbait bisita-saio izan dugu eskolan, besteak beste P. Pujolàs, R. Flecha, I. Vila...

Hizkuntza Departamentua

Kezka nagusien artean hauxe zegoen: ikasle berriek hizkuntzak eta zehazki euskara nola ikasiko zuten. Ildo horretatik, hasierako aztoramenduak materiala bilatzera eraman gintuen: aspaldiko euskalduntze metodoak (HABE...) eta merkatuan zeuden argitalpen gehienak; baina ez genuen aurkitzen batzuek espero zuten eta euskalduntze «estandar» batera eramango lukeen metodo jakin zuzena. Beraz, ikuspegi komunikatiboan —funtzionala, kontestualizatua— eta bizipenetan oinarritutako ikaskuntza lehenetsi genuen, zenbait adituen ekarpenak jaso ondoren (U. Ruiz Bikandi, J. M. Serra, I. Vila, E. Coelho, Cummins...).

Hizkuntza ikasteko testuingurua gela izango zenez, geletako konplizitate-estrategiak bilatzen hasi ginen: ama hizkuntzen presentzia, ikasle enbajadoreak, material-euskarri elebiduna... Indarrak, alabaina, ikasle horiek (eta euren familiak) eskolan ondo senti daitezen enplegatu ohi ditugu, ume horiek eta guztiek dakartena baloratua eta estimatua izan dadin.

Hizkuntzen prozesuei laguntzeko sortu genuen baliabide espezifikoa Hizkuntza Gela izan zen. Bertatik pasatzen dira ikasle etorri berriak astero lau saio egitera, gero gutxituz joango direnak.

Hizkuntza Gelaren antolaketa

Saioak talde txikitan, hizkuntza errefortzuan eta laguntza emozionalean zentratzen dira. Gela honek hizkuntzak lantzeko testuinguru eta baliabide desberdinak eskaintzen ditu, txokoen bidez hitz egiteko, batera jarduteko, jolasteko eta lan egiteko aukerak emanez, tartean irrati-kaseta, grabagailua, bideo-telebista, ordenagailua... Antolaketak ekintzen erritualizazioa eta sistematizazioa ahalbidetzen du, denbora eta bideak aurreikusiz, ludikotasuna inoiz ahaztu gabe. Ekintza guztietan komunikazioari lehentasuna ematen zaio, gakoa beharrian komunikatiboan baitago. Lanak, beraz, esanguratsuak izan daitezen dugu helburu, beti ere elkarrekintzan oinarrituta. Ikasleak egoera errealetan beharko dituen trebeziak aurreratzen ere saiatzen gara. Hala nola, talde handian besteekin batera gaia jorratzeko beharko duen hiztegia, sintaxia... Honela ikasitakoa beste testuinguru batzuetan erabili ahal izango du eta kideekin batera aurrera egiteko bidea errazten zaio.

Ondorioak

Ikasleek besteekin batera, giro abegikor eta elkarrengin-korreetan, ikasten dute hizkuntza berria. Gela arruntak hizkuntzak ikasteko baldintza ezin hobeak eskaintzen ditu, elkarrekintza errealean murgilduta daudela.

Ikasleak besteek egiten dutena egin nahi du, eta izugarri motibatzen da aukera hori emanez gero. Zenbait kasutan ustekabeko jauziak ematen dituzte, urtebete-urte terdiren bueltan curriculum euskaraz lantzen hasiz.

Ikasleek dakarten hizkuntza eta ezagutzan oinarritu behar dugu euren integrazio eta kulturizazioa.

Ikastetxeko Hizkuntza trataera proiektuak marko eleanitza sustatu behar du, eskolako hizkuntza guztiak ikusgai eginez eta ahal den neurrian trataera bateratua emanez curriculumeko hizkuntzei.

Murgiltze sistemaren berregituraketari ekin behar diogu ikasleen premia desberdinei hobeki erantzun diezaiegun.

Hezkuntza proiektua: marko barneratzaile-kulturartekoa

Eskola osoa birpentsatzeko prozesuak une honetan Hezkuntza proiektua berridaztera ekarri gaitu. Hain zuzen ere lan horretarako bi izan dira ardatz nagusiak:

1. Pertsonen aniztasuna hezkuntzarako balio gisa hartzea.
2. Pertsona guztien berdintasuna bermatzea.

Orokietara Herri Eskolaren nortasun printzipioak

1. Pertsona guztien aniztasuna, bere dimentsio zabalean harturik (generoa, maila sozio-ekonomikoa, gaitasun fisiko-psikikoa, kultura-etnia, hizkuntza, erlijioa...), bera-riazko balioetat hartzen duen eskola.
2. Komunitate osoaren bizikidetzat demokratikoa sustatu nahi duen eskola, pertsona guztien partaidetza-inplikazioa bilatuz.
3. Ikasle guztien aukera berdintasuna bermatu behar duen eskola, hezkuntza kalitatea ekitatean oinarrituz.
4. Eskola laikoa.

Printzipio horiek eskolako bizitzan honela gauzatzen hasi dira:

- Ikastetxeko hizkuntza guztiak ikusgai egitea: ongi etorriak, agurrak, kanpainak. Urteko planeko jarduerak kulturarteko ikuspegiarekin aberastea: liburu astea, gabonak, ospakizunak... Geletako proiektuak ikuspegi poliedrikoaz lantzea. Aniztasunari erantzuteko metodologia berriak: ikasketa kooperatiboa... Ikastetxeko Hizkuntza proiektuan ama hizkuntzen garrantzia sustatzea. Murgiltze ereduaren berrantolaketa, hiztun aniztasunari hobeki erantzun diezaiegun.

- *Eskola komunitatearen bizikidetza emankorra sustatzeko Plana eratzea, familia guztiak barne hartuz. Etorkinen ordezkari-tza bermatzea Eskola Kontseiluan.*
- *Hizkuntza eredu bakarra: barne-hartzailea, estrategia-laguntza antolatuak ikasle guztientzat. Aisialdi, ludoteka eta eskolaz kanpoko jardueretan parte hartzeko bideak erraztea ikasle guztiei.*
- Giza balio transkulturaletan oinarritutako curriculum-a sustatzea.

Azken batez, eskola erantzuna hobetzeko aukera aparta eskaini digu ikasle etorri berrien errealitate horrek, eskola osoa eraldaketa bidean jarriz. Ezbairik gabe, denontzako abagunea.¶

Udarregi Ikastola

MARIA JESUS IMAZ

Usurbilgo Udarregi Ikastolako zuzendaria

Ikasle etorkinen hizkuntza eremuan, Udarregi Ikastolan bizi izaten ari garen esperientziaren gainean eginiko hausnarketaren berri emateko parada eskaini zaigun honetan, bereziki, esparru honetako egunerokotasunean bizi ditugun alderdi baikorrenak azpimarratu nahi nituzke; beste zenbait arrazoiren artean, horiexek izaten ari baitira eguneroko praktika pedagogikoari begirada berri batez so egiteko aukera ahalbidetzen ari zaizkigunak.

Ikuspegi anitzeko erronka horrek beste perspektiba bat eman dio gure ohiko hezkuntza jardunari; eta hezkuntza komunitatearen aurrean gaia agertzeko, aztertzeke, egungo antolakuntzako ildoak eraberritzeko, beste batzuk jorratzeke, edota erabakiak hartzeke garaian, ikusmolde malguagoz baina era berean zehatzagoz jokatzeko premia erakusten ari zaigu etengabe.

Zehaztasun handiago horren bilakuntzan, hasiera beretik argi ikusi dugu, besteak beste, hizkuntz trataeran eta murgiltze sistemaren azterketan eta antolaketarenean, gogoeta berriak egin eta aurrerapausoak eman behar genituela, nahiz eta kontziente izan sarritan ez dela erraza bai gaiaren konplexutasuna eta baita eskatzen duen irakasleriaren formazio beharra ere asetzea.

Bestalde, ezin dugu ahaztu, egoera konplexu horretan murgilduta egonik, erronkak zenbaitetan sorrarazten dituen

zalantzen eta kezken ondorioak ere eskolak berak bere gain hartu eta kudeatu beharrean aurkitzen dela.

Prozesuaren hastapenetan, hau da, ikasleak atzerriko herrialde ezberdinetatik iristen eta ikastoletan matrikulatzen hasi zirenean, eskolatze horren ezaugarrien eragina berehala antzematen hasi ginen, eta gaiarekiko kokatzen lagunduko ligukeen hezkuntza marko orokorra definitzeko eta irakasleriaren formazio beharra asetzeko plan bat ere derrigorrezkoa genuela ohartu ginen.

Gurean bezalaxe gainerako ikastoletan gertatzen ari zen fenomenoaren izanik, denetan antzematen ari ginen antolaketak eta baliabide premiak azaleratzen hasi ziren. Kezkek eta bateko eta besteko oihartzunek eraginda, Euskal Herriko Ikastolen Konfederazioaren Prestakuntza Planaren barruan formazio jarduerak baten antolaketari ekin zitzaion: «Ikasle etorkinen eskolatzeari» izenburupeko mintegia, hain zuzen ere.

Mintegiaren sorrera, etorkinak eskolatzeko prozesuan hezkuntza erakunde gisa sentitzen genuen funtsezko betebeharrak eratorri zituen; eta horregatik, hain zuzen ere, mintegian lehenetsiko genuen helburua definitzeko hasi ginen:

Etorrin atzeritarren normalizazio prozesuan lagungarri izatea, atzeritarrari eskola integrazioaren bidez babesa eskainiz, bere familiarren eta gizartearen arteko lokarri funtzioa betetzeko, jatorrizko hizkuntza eta kulturari uko egin gabe, harrera-gizarteko hizkuntzan eta kulturaren txertatzeko giroa eta hezkuntza baliabideak eskainiz.

Beti pentsatu ohi dugu eskolak zeregin bikaina, oinarrikoa duela etorkinen normalizazio prozesuan. Eskolak ikaslearen jatorrizko hizkuntza eta kulturarekiko maitasuna indartzeko gunea izan behar duela, harrera egiten dion gizartearen hizkuntza eta kultura preziatzeko eta bereganatzeko lehen elkargunea izan behar duen bezalaxe.

Gure ustez, normalizazio printzipioak gure ekimenen jomuga izan behar du: ikasleek normal bizi behar dute gure

artean, eta bizitza normalizaturako bide horretan, eskola eta gizarte integrazioa ezinbesteko bitartekoak dira.

Aurreko lerrootan aipatutako helburua eta berriki adierazitako normalkuntza printzipioa aitortuta, hurrengo zereginak hauxe izan zen: gure ikastolako eguneroko praktika pedagogikoa gidatzen duten hezkuntza printzipioak berraztertzea, lehen aitortutakoarekin erkatzea eta ondorioak ateratzea.

Horretarako garrantzitsua izan zen identifikatzea zein neurritan lotzen ziren ikasle etorkinekin gauzatzen ari ginen praktika pedagogikoa eta eskolan lantzen genituen beste zenbait proiektu; ezen, Etorrinen Eskolatze Proiektuaren elaborazioan hasi ginen lehendabiziko unetik azaldu zen ideia izan baitzen, ezin genuela haien zatirik proiektu solte bat egin, baizik eta ikastolako bizitzan ahalik eta normaltasun handienaz txertatuko zena izan zedin nahi genuela.

Bada, normaltasun horren bila abiatzeko garaian, garrantzitsutzat jo genuen jada indarrean genituen beste zenbait proiektuekin eduki zitzakeen loturak identifikatzea eta haiekin uztartzea.

Identifikazio horretatik ondorioztatu ahal izan genuenez, lotura gehienak euskararen trataerarekin zerikusia zuten proiektuekikoak ziren. Horren arrazoia argia zen: euskararen egoera gizartean, oraindik ere normalizatu gabea, era horretako ekimenak eta proiektuak garatzera eramaten gintuena, zonalde batzuetan oraindik ere modu trinkoago batean horietatik indartu beharrean aurkitzen ginelarik.

Horrek ez du esan nahi gainerako proiektuekiko eduki behar duen lotura gutxiesten dugunik, garbi baitugu horietan egiten denak eragingo duela ikaslearen integrazio orokorren osatzean eta hobetzean, baina baita ere pentsatu pentsatzen baitugu komunikazio on baten lorpena hizkuntzaren trataera egoki batetik ere etorriko dela.

Horregatik, eta batez ere, ikasle etorkin berantiarren kasuan, euskararen transmisio eta ikaste-irakaste prozesuan murgilduak egon garenean, zenbait erronkari eta egokitza-

peni aurre egin beharrean aurkitu gara, orduantxe azalarazi baitira hainbat kezka, zalantza, gogoeta...

Horiek guztiak izan dira hurrengo gai honen aurrean bete-betean kokarazi gaituztenak: *nolako trataera eman hizkuntza arloari bere osotasunean, ikasle etorkinaren hizkuntza eskubideak eta beharrak asetzen laguntzeko?*

Atarian aipatu dudan bezala, Ikastolen Konfederazioaren mintegia elkargune eta lan-talde bat izan da, eta ikastola bakoitzean ikasle etorkinekin bizi izaten ari garen esperientzien alderaketa eta azterketa etengabea egiteko parada eskaini digu; izan ere, bertatik sortu ohi dira premiazko antolaketa-ildoen proposamenak nahiz lan-ildoen jarraipena egiteko prozedura egokiei buruzko planteamendu ezberdinak.

Honela, gure lanaren hasieran proposatu genituen abiapuntuak honoko bi hauek izan ziren:

1. Tokian tokiko hezkuntza eta hizkuntza antolaketa-ildoan azterketa:
  - Euskara indartzeko taldeen identifikazioa eta beren funtzionamendu ezaugarriak ezagutzea.
  - Euskararen aldeko ekimen ezberdinen identifikazioa egitea eta ikastola bakoitzeko Plan Estrategikoan eta Pedagogia egitasmoetan eragina neurtzea.
  - Ikastolaz kanpoko Euskara Erakundeekin harremanak identifikatzea.
  - Ikastolako hezkuntza maila eta ikasmaita ezberdinetan Euskararen irakaskuntza nolakoa zen identifikatzea.
  - Euskara irakaste/ikaste prozesuaren ebaluazioa.
2. Hizkuntzaren trataeraren eta Ikaslearen Curriculumaren arteko uztarketaren azterketa:
  - Unitate Didaktikoen sekuentziazioak aztertzea, prestatzea, eta horien barnean hizkuntzaren mailaketa nolakoa izan litekeen hausnartzea.
  - Eragozpenen identifikazioa.

Antolaketa ildoen garapena

Euskara indartzeko taldeen egoera ikastoletan nolakoa zen identifikatzea eta horien funtzionamendu ezaugarriak identifikatzea

Antolaketa ildo horren gaineko hausnarketan hasi ginean, berehalakoan plazaratu zen ideia izan zen, Hizkuntza-ren plangintza prestatzerakoan oinarrizkoa zela hezkuntza eta hizkuntza arloetako profesionalen elkarlana bultzatzea, bakoitzaren ekarpenak bilduz eta lan horretarako baliatuz.

Eginkizunetan murgildu bezain laster, antzematen hasiak ginen ezaugarrien kontrastea beharrezkoa zela iritzi genion eta antolaketa eta funtzionamendu mailan antzemaniko ezaugarri garrantzitsu horien aztertzeari eta alderatzeari ekin genion. Guretzat esanguratsuenak honokoak izan ziren:

- Errefortzu taldeen dibertsitatea.
- Hizkuntza irakasteko ikuspuntu metodologiko bertsua-ren aukeraketa.
- Hizkuntza edukien sekuentziarako eta mailaketarako aholkularitza falta.
- Eskola curriculumarekiko lotura aurkitzeko eta bideratze beharra.
- Ikastola barneko testuinguru eta komunikazio esparru ezberdinetara plangintza zabaltzeko ahalegina: aisialdian, ikastolaz kanpoko harremanetan, herriko bizitzan...

Ezaugarri komun horiek guztiak batera berraztertutak eta landuak izan ziren mintegi saioetan, hutsuneak gainditzeko ekarpenak eginez. Halere, beti kontziente izan gara hizkuntza mailako antolaketa orokorrako, osatuago eta aberatsago baten beharrean geundela, bai hizkuntzalariei bai hezkuntzan adituak direnen aldetik etor litekeena beren ikerketa, aholkularitza eta elkarlanaren bidez.

Euskararen aldeko ekimen ezberdinen identifikazioa egitea eta ikastolako Plan Estrategikoan eta Pedagogia Egitasmoe-tan eragina neurtzea

Puntu honetaz hitz egiterakoan, kontuan hartu genuen probintzia, eskualde eta herri bakoitzeko egoera ezberdina zela eta horrek eragin zuzena zuela ikastola bakoitzean finkatzen ziren Plan Estrategikoetan eta Pedagogia egitasmoetan.

Testuinguru horretan kokatzerakoan eta gertatzen zena aztertzerakoan, egoera ezberdinak topatu genituen.

Zonalde euskaldunetan, herri bakoitzeko egoera gorabehera, Euskaraz Bizi egitasmoa eta Euskararen Normalkuntza Planeko jarduerak lantzea izaten zen joera arruntena.

Ikastola bakoitzaren parte-hartzea proiektu horietan, euskararen sustapenaren eta erabilpenaren aldeko ekintzatzat ulertu ohi zen eta tresna baliagarria gertatu zen ikasleek lor zezaketen euskara maila indartzeko eta sendotzeko.

Bestalde, herri bakoitzeko Udalak izaten zuen Euskararen Normalkuntza Planaren ezagutza eta, lekuan lekuko ikastolarekin egon zitekeen koordinazioa garrantzitsua zenez, ahal zen oro, ezagutza eta koordinazio hori indartzea bultzatu genuen, herri bakoitzeko egoerari zegokion euskara plangintzaren aldeko ekimenak indartuz ikastolaren barnetik ere.

Horrekin batera esan, ikastola bakoitzeko Plan Estrategikoetan definituak eta zehaztuak aurkitzen direla hizkuntza eta hezkuntza egitasmo pedagogiko garrantzitsuenak eta beraiek ardatz izan direla etorkinen hezkuntza eta hizkuntza beharrak nahiz eskubideak ulertzen eta garatzen hasteko garaian.

Ikastolaz kanpoko euskara erakundeekin ditugun harremanak identifikatzea eta ezagutzea

Etorkinen euskararen ikaskuntza-irakaskuntza prozesuetan murgildu bezain laster ohartu ginen argitu beharrean geundela hizkuntza berri baten ikaste-irakaste prozesuen gorabeheretan nolako antolaketa, bideratze eta lantze motak behar ziren.

Euskalduntze prozesuaren gaian ikastoletako urteetako esperientzia handia izan arren, etorkinen gaian eragiten duten

beste zenbait faktoreren kausaz, bestelako ikuspegi eta eremu batzuk jorratu beharrekin topatu ginen aurrez aurre.

Ikastolako testuinguruan kokatzean, integratzean eta elkarren arteko harremanetan sartzean, etorkinak ezezagun zaizkion hizkuntza/k topatzen ditu. Ikastolako dinamikan sartzeko garaian, era ezberdinetako jarduerak eta laguntzak eskaintzen zaizkio, eta, pixkanaka-pixkanaka, errealitate berri horrekiko lehenengo hurbiltze eta hizkuntzaz jabetze bat ematen da.

Egunerokotasunak aurrera egiten duen neurrian, berriz, komunikazio esparruen hedapen beharra azaleratuz doa eta, horrekin batera, premia berrien konstatazioa eta planteamendu berriak egiteko beharra ere.

Kasu askotan, ikastola berehala harremanetan jarri da gizartea euskalduntzeko edota euskararen egoera normaltzeko eta sustatzeko ardura duten zenbait erakunderekin.

Erakunde horiek egiten duten lana eta erabiltzen duten metodologia eta baliabide didaktikoak maiz lagungarri gertatu zaizkigu gureak antolatzeke eta osatzeko. Batzuetan kolaborazio gisa ulertu izan da harreman hori, eta, bestetan, ikasle etorkinaren beraren edota bere familiaren euskalduntze prozesuetan eragin zezaten eskabidea egin zaie.

Oraingoz, elkarlan horrek ekimen ezberdin batzuk antolatzeke parada eskaini izan digu: Euskal Txokoetan ikasle horien parte-hartzea bermatu da, aisialdiko ekintzak antolatu dira, euskaltegietan ikasle etorkin helduenentzat euskara klaseak eman dira...

Praktikan frogatu ahal izan dugunez, ekintza horietan parte hartu izan duten ikasleen euskara maila hobetzeaz gain, gizarteratze zabalago baterako atea ere ireki zaizkie, eta, era berean, ikastolako jarduna osatu eta aberastu du.

Espesientzia horien ondorioak aztertzerakoan antzeman ahal izan dugu, normalean, denbora epe laburrago batean hizketan hasten direla, hizkuntzaz blai egiteko aukera handitu egiten dela eta poz handiagoz ekin ahal izan diotela egokitzapen prozesuari.

Euskararen irakaskuntza ikasle etorkinekin nolakoa den ikastolako hezkuntza maila eta ikasmaila ezberdinetan ezagutzea

Euskararen irakaskuntza ikasle etorkinekin nolakoa den aztertzeko garaian, interesgarria iruditu zaigu atzera begira jartzea, gaur egun arte ikastoletan euskalduntze prozesuan gertatutako zenbait aldaketari erreparatuz.

Ikastoletako hasiera hartan, zenbait eskualdetako ikastoletan erdal hiztunen kopurua nabarmentzen hasi zenean, murgiltze linguistikoaren bidez euskalduntzeko konpromisoa hartu zen.

Ikasle erdaldunen eskolatze hori gertatzerakoan, esan beharra dago, testuinguru soziolinguistikoa desberdina izanik ere, orduko egoerak planteatu zituen erronkei ere aurre egin behar izan zitzaizela, hizkuntza lantzeari eta garatzeari buruzko oinarri teorikoei eta baliabideei buruzko hausnarketak eginez, eztabaidatuz eta plangintza ezberdinak garatuz.

Beraz, gaur egun, etorkinen hizkuntza ikaste-irakaste prozesuari buruz egiten hasiak garen azterketan, gogoetan, eta baita ekimenak planteatzerakoan ere, garai hartako integrazio soziolinguistikoaren esparruan eginiko planteamendu eta saiakeren argitan egitea komenigarria dela iruditzen zaigu; baina, bestalde, ezin albo batera utzi egungo migrazio fluxuaren ezaugarriei buruz egin beharreko hausnarketa, ezaugarri bereziak baititu.

Ondorioz, gure artera iristen direnean, askotariko kasuistika aurkitu ahal izan dugu; eta hizkuntza irakasteaz gain, zeharka aipatutako beste zenbait faktoreri eta ekintzari aurre egin behar izan dio ikastolak.

Lehendabizikoz egoera horren aurrean aurkitu ginenean izan genuen sentipena anizkoitza izan zen: batzuegan zailtasunak sorrarazi zituen, ziurtasun eza, beldur apur bat...; beste batzuegan erronka berri eta erakargarriari aurre egiteko gogoia piztu eta denon buruetan galderen arrapalada bati bidea: zer egin? Nola sartu harremanetan, komunikatu, ikasle eta familiarekin? Nola antolatu gure jarduna ikasle horien beharrei erantzuteko?...

Galdera horiei guztiei egunerokoaren bultzadaz erantzunez joan gara, eta pixkanaka aurrerapausoak eman ditugu: komunikazio tresnak egokitzen ikasten ari gara, gure geletako antolamenduak eta jarduerak egokitzen dihardugu, bertako ikasleei kultura eta hizkuntzen aniztasuna ondotik bizitziteko aukera agertzen zaiela ikusten dugu, astiro-astiro komunikazio zabalago batean murgilduta ikusten hasten gara haien eta gure buruak... beldurra baretu dugu, zalantza batzuek irauten badute ere.

Testuinguru horretan, hizkuntzaz blai egiteko moduen, baliabideen eta didaktikaren hausnarketan eta eztabaidetan murgilduz goaz; plangintzez, metodologiez, materialez... erabakitzen.

Gai horiei buruz zenbait adituk eginiko hausnarketa eta hautu teorikoen irakurketa, lagungarri eta eragingarri izan zaizkigu dagozkigun erabakiak hartzeko garaian. Era horretan, arestian esan dugun bezala, murgiltze sistemaren oinarri teorikoak eta ezaugarriak aplikatzearen aldeko hautua egin dugu.

Eskolako hizkuntzari indarra eman diogu komunikazioa lehenetsiz, gelan ahozkotasanari garrantzia eman eta dago-kion metodologian trebatu, alderdi linguistiko eta kognitibo- boei adina garrantzi edo gehiago eman lotura afektibo emozional indartsua egiteari... Horretarako ditugun baliabideak egokitu, berritu, moldatu eta osatu.

Alabaina, ikastolaren barnetik bakarrik ezin dizkiogu lan eremu horiei guztiei baliabideak eskaini, eta beharrezko irizten diogu eskatzea Hezkuntza Administrazioari, Hizkuntzaren Normalkuntzako arduradunei eta Hizkuntzen Didaktikaren profesionali, beraien egitasmoetan txerta ditzatela lan esparru horiek, elkarlan batetik etor daitezkeen abantailak eta onurak denon artean partekatuz eta gozatuz.

Euskara irakaste-ikaste prozesuaren ebaluazioa

Ikastolako hizkuntzaren transmisioa nola planteatu, landu eta garatuko dugun aztertzerakoan eta erabakitzerakoan,

normalean, ez da planteamendu orokor bat egin ikastola guztietarako eta denetan batera isla izango duena, baizik eta garaian garaiko eta lekuan lekuko behar eta egoerei erantzuteko sortu ohi dira planteamenduak.

Ikaste-irakaste prozesuaren emaitzetako ebaluazio sistemari dagokionean, esan behar dugu datu zehatzik ez dugula, eta prozesu osoaren ebaluazio sistematikorik ez dugula egin.

Dena den, eta gure praktikari buruz dugun pertzepzio horren arabera, esan dezakegu, baldin eta murgiltze sistemaren ezaugarriak eta baldintzak kontuan hartu eta lantzen badira, ikasle etorkinek euskara komunikazio tresna modura barneratu, garatu eta erabiltzen dutela bizpahiru ikasturteren burura; curriculumeko arloak euskaraz garatu ahal izateko, berriz, denbora gehiago behar dute, norberaren gaitasunek eragin handia izanik aspektu honetan.

Atal honetako kontsiderazioak amaitzeko esan, prozesu horren ebaluaziorako tresnak eta froga objektiboak beharko genituzkeela, une honetan horretarako inongo tresnarik ez baitugu; eta horrek, dudarik gabe, zaildu eta baldintzatu egiten du egiten ditugun baieztapenen objektibotasuna eta, ondorioz, gerora ebaluazio sistemarekiko hartu beharreko neurriak eta erabakiak.

Hizkuntzaren trataera eta ikaslearen curriculumaren arteko uztarketa

Ezin aipatu gabe geratu, atal honi ekiterakoan, gai honek gure artean hasiera-hasieratik piztu zuen kezka eta jakin-mina. Horregatik, euskararen jabekuntza intentsiboa ahalbidetuko duten ikasmaterialen eraikuntzaz sarritan eztabaidatu dugu; eztabaida horien oinarria, betiere, ikastola bakoitzean horren inguruan gertatzen ari ziren esperientzien alderaketa izan da.

Unitate Didaktikoen balioa hizkuntzaren sekuentziazio didaktikoa diseinatzeke garaian

Ikastolako praktika ezberdinen alderatze horretan ezagutu ahal izan dugu, zenbaitetan, etorkinei euskara irakasteko Unitate Didaktikoak egokitzen hasiak zirela.

Esperientzia hori zabaltzeko asmoz, indarrean genituen material eta eredu desberdinen azterketa egiten hasi behar genuela erabaki genuen.

Ekarpen eta hausnarketa horietatik ondorioztatu ahal izan genuen, epealdi horretan ikastola bakoitzak diseinatutako unitate xume horiek eta haien inguruan buruturiko ekin-tzek bere fruitua ematen zutela; beraz, 2004-05eko mintegietako lehenengo saioak gai hori sakontzeari dedikatzea adostu genuen.

Era berean, eztabaida hutsean ez gelditzeko beharra sentitu genuenez, zenbait asmo mahairatu genuen, eta ikasturte horretarako bi lan-ildo nagusi izendatu eta garatzeko konpromisoa hartu genuen:

1. Mondragon Unibertsitateko HUHEZI Fakultateko adituei laguntza eskatzea, Lehen Hezkuntzarako euskararen jabekuntza-programa garatzeko sekuentziazio didaktikoa martxan jartzeko.
2. Adituen laguntzaz, ikastola bakoitzean burutu beharreko prestakuntzaren diseinua egiten hasi: hizkuntzaren ikaskuntza-irakaskuntza integratuaz eta hizkuntzen didaktikaren irakaspenaz; etorkinekin aurrera eraman beharreko euskalduntze prozesuaz...

Planteatutako ildo horiek orain arteko bidea osatzeko modua eskain ziezaguketelakoan eginak izanik, berorien lan-tzean eragile bihurtu nahi izan dugu, konbentziturik bai-kaude geure praktika pedagogikoa hobetzeko aukera ematen digutela eta, hori lortzeko, ikastolaren barnetik egitea beste bide hoberik ez dagoela.

Beraz, praktika beretik sortutako ikasbideak lagundurik, ikaslearen curriculum antolatze garaian hizkuntzaren trataera egokiak duen eragina begi bistakoa egin zaigu lehenengo unetik.

Hizkuntzaren trataera egokirako diseinuak, gure ustez, lau aspektu hauek begitandu beharko lituzke:

1. Ahozko curriculumaren elaborazioa.
2. Hizkuntz gaitasunaren lorpenari dagokionean, gaitasun komunikatiboa bermatzeko gakoak identifikatzea eta hori lantzeko didaktika eta metodologia erabakiak hartzea.
3. Ikaslearen curriculumeko beste arloetan jarraituko den sekuentziazio didaktikoaren elaborazioa, lortutako hizkuntz gaitasunaren mailarekiko uztarketa eginez.
4. Alderdi linguistiko eta kognitiboei adina garrantzi ematea lotura afektibo-emozional indartsua egiteari, bai irakasle-ikasle artean, baita kideen artean ere.

Esplizituki diseinuaren osotasuna jasoko lukeen dokumenturik oraindik elaboratu ez badugu ere, lan-ildo bakoitzaren inguruan esperientzia jakin batzuk egon dira mintegiko ikastoletan; eta bakoitzean sortutako ereduak, baliatutako materialek edota indarrean jarritako ideiek ekarritakoaren argira, beldurrik gabe esan dezakegu ikaslearen curriculumean eta hizkuntza trataeran lau aspektu horiek oinarritzat hartzeak ondorio baikorrak dituela eguneroko praktika pedagogikoan.

Bidean topatutako eragozpenen azalpena

Arestian aipatutako aspektu bakoitza antolatu eta lantzeari ekin diogunean, zailtasun batzuei aurre egin behar izan diegu:

- Ahozko curriculumaren elaboraziorako oinarri eta hautu teoriko berdinari heldu diogun arren, murgiltze sistemaren ezaugarri eta baldintza didaktikoak aplikatzean eta lantzean, hizkuntza edukien mailaketa eta sekuentziazioa erabakitzerakoan eta antolatzerakoan, ezjakintasuna sortu zaigu. Honezaz gain, zenbait giza baliabide eta baliabide materialen faltan aurkitu izan gara.

- Ikasle etorkinaren hizkuntz gaitasunaren lorpenari dagokionez, gaitasun komunikatiboa bermatu eta lantzeko didaktika eta metodologia oinarri argi batzuk praktikatu nahi izan ditugun arren, maiz, antolaketa-egitura finko bat taxutzeko eragozpenak izan ditugu.
- Ikasle etorkinaren curriculumeko beste arloetan jarraituko den sekuentziazio didaktikoaren elaboraziorako adostasun, koordinazio, prestakuntza falta...

Zailtasun horiei aurre egiteko proposatutako soluziobideetako batzuk ikastolan bertan landuak izan dira. Hona hemen adibideak:

- Ahozko curriculum antolatze garaian, kontuan izan ditugu murgiltze sistemaren ezaugarri eta baldintza didaktikoak, eta horiexek aplikatzeko saiakera ezberdinak egin dira: aholku orri bat idatzi genuen ideia horiek irakasleengana iritsarazteko, hizkuntzaren didaktikaz arduratzen diren zenbait adituren elkarlanerako bidea proposatu dugu lan ildo hori irekita utziz datozen ikasturteetan zehar jorratzeko.
- Ikasle etorkinaren hizkuntz gaitasunaren lorpena bizkortzeko eta indartzeko, hizkuntza taldeak antolatzerakoan, denboraren kudeaketa zehatzago baterako diseinua egin eta proposamen gisa aurkeztu dugu hizkuntza irakasleen arteko koordinaziorako; halaber, materialen prestaketarako guneak proposatu eta komunikazioa lehenetsiko duen metodologiaren aldeko apustua egin dugu.
- Ikasle etorkinaren curriculumeko beste arloetan jarrai daitekeen antolaketa eta sekuentziazio didaktikoaren elaboraziorako eredu bat prestatu eta erabili dugu.

Amaitzeko, hauxe esan: mintegiaren hasierako motorra ikastoletan gai honekiko planteatzen hasiak ziren kezka, ezjakintasunak, kuriositatea... izan baziren ere, erronkaren ideia berehala hedatzen hasi zela eta ikasturte hauetan zehar eginiko ibilbideak leho asko ireki dizkigula. Leho horieta-

tik haratago aurrerapausoak ematen jarraitzea da gure
oraingo *erronka*.¶

AISA Programa 2005

BEGOÑA MARTINEZ

HABEko ikasmaterialen ataleko arduraduna

AISA Programa azken urteotan EAEra etorri diren etorkinei zuzendutako ekimena da eta Immigrazioarako Euskal Planaren baitan kokatzen da. Proiektu honetan Hizkuntz Politikarako Sailburuordetza, HABE eta Immigrazio Zuzendaritza aritu dira elkarlanean.

Hona hemen AISA Programaren helburuak:

- Etorkinak euskarara hurbiltzea, euskal gizartean hobeto integra daitezen.
- Etorkinek hemengo gizartea, ohiturak, etab. ezagutu eta euskara ikasteko lehendabiziko urratsak ematea.

Laburbilduz, hemengo gizartearen funtzionamendua ezagutu eta euskara ikasteko programa da AISA. Hizkuntz edukari dagokionez, Europako Erreferentzia Markoaren oinarritzko mailari egokitzen zaio. Egitasmoaren baitan sartzen dira, batetik, AISA ikasmaterialak sortzea, eta, bestetik, harrerarikastaroak antolatzea.

AISA ikasmaterialak

Ikasmaterialak 2002. urtean hasi ziren prestatzen eta 2003. urtean argitaratu ziren. AISA bilduma horrela dago osatua:

- Ikaslearen lau liburuak.

- Irakasleentzako liburuak (www.irakaslea.habe.org).
- Ikus-entzunezkoak (bi bideo-zinta).
- Irudizko hiztegia zazpi hizkuntzatan: euskara, gaztelania, ingelesa, frantsesa, arabiera, berebera eta txinera (liburua, CDa eta webgunea).

AISA harrera-ikastaroak

Etorkin taldeen beharrei egokitutako euskara-ikastaroak dira, mintzamenean oinarrizko maila eskuratzeko eta gizar-tean integratzeko diseinatuak. AISA harrera-ikastaro horiek HABEk antolatu ditu, Etxebizitza eta Gizarte Gaietarako Saileko Immigrazio Zuzendaritzarekin lankidetzan, Euskal Autonomia Erkidegoan bizi diren etorkinentzat.

60 ordutakoak dira eta ikasleek gehienez hamar euroko matrikula ordaintzen dute.

Harrera-ikastaroak 2004. urtean

Lehendabiziko harrera-ikastaro pilotuak 2004an antolatu ziren bi txandatan: udaberrian eta udazkenean. HABEk egin zuen eskaintza bateratua eta Immigrazio Zuzendaritzak aukeratutako tokietan eskaini ziren ikastaroak. Eskaintza hiriburuetan eta immigrazio handia dagoen herrietan egin zen.

Emaitzak hala-moduzkoak izan ziren: bost talde lehendabiziko txandan eta lau udazkenekoan. Guztira: bederatzi talde eta 100 ikasle.

Harrera-ikastaroak 2005. urtean

Ikastaroak antolatzeko modua aldatu egin zen, eta, oro har, malgutasunez jokatu zen. Malgutasuna hainbat arlotan izan zen: adibidez, ikastaroa antolatu nahi zuen udalak edo euskaltegiak askatasun gehiago izan zuen, ikastaroa beraien beharretara egokitzeko (datak, egunak, orduak, erritmoa, eus-

kaltegia...). Udalek eta euskaltegiek noiznahi antolatu zuten ikastaroa, beharra sortuz gero udalek errazago antzematen dutelako. Ordutegiari dagokionez, ikastaroaren 60 orduak betetzeko ere malgutasunez jokatu zen; eta asteen sei ordu eman ordez, gehienek lau orduko erritmoa aukeratu zuten.

2005. urtean 325 ikasle aritu dira euskara ikasten AISA harrera-ikastaroetan. Guztira, 32 ikastaro antolatu dira 21 udalerritan:

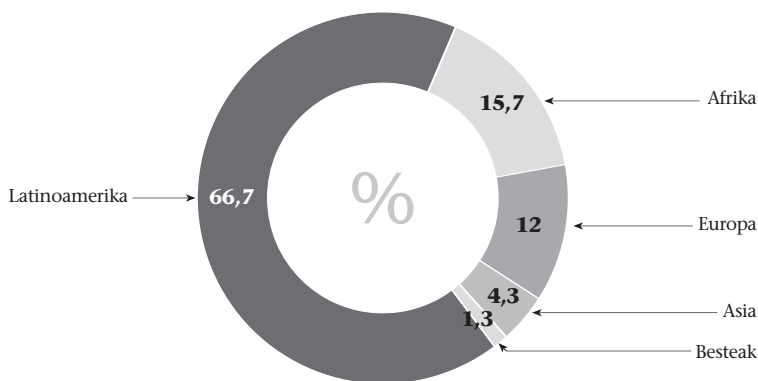
1. taula. AISA taldeak (2005)

<i>Hiria/Herria</i>	<i>Euskaltegia</i>	<i>Talde kopurua</i>	<i>Hasiera-data</i>
Agurain	Lautadako AEK	1	2005-10-10
Aduna	Aitzol UE	1	2005-10-03
Aizarnazabal	Txomin Agirre AEK	1	2005-11-05
Bergara	Bergarako UE	2	2005-04-12
Berriz	Durungaldeko AEK	2	2005-10-04
Bilbo	Bilbo Zaharra	1	2005-10-17
Bilbo	Lizardi AEK	1	2005-10-17
Donostia	Uli-Alde	1	2005-11-04
Durango	Durungaldeko AEK	2	2005-10-03
Durango	Durangoko UE	1	2005-10-03
Eibar	Eibarko UE	1	2005-11-17
Elorrio	Durungaldeko AEK	1	2005-10-03
Ermua	Ermuko Kaltxango AEK	2	2005-06-27
Getaria	Txomin Agirre AEK	1	2005-10-18
Getxo	Getxoko UE	2	2005-10-18
Getxo	Uribe Kostako AEK	2	2005-10-24
Hernani	Hernaniko AEK	2	2005-10-17
Laudio	Laudioko AEK	1	2005-04-04
Lekeitio	Lea-Artibaiko AEK	1	2005-10-18
Markina	Lea-Artibaiko AEK	1	2005-10-15
Ondarroa	Lea-Artibaiko AEK	1	2005-10-24
Ordizia	Ordiziako Goiztiri AEK	2	2005-10-03
Orio	Txomin Agirre AEK	1	2005-04-11
Villabona	Arramele AEK	1	2005-11-07
<i>Guztira</i>		<i>32 talde</i>	

Hona hemen grafiko batean ikasleria atzerritarraren banaketa. Ikasle gehienak (%66,7) latinoamerikarrak dira. Nazionalitateak kontuan hartzen baditugu kolonbiarrak (53 ikasle), boliviarrak (34) eta ekuadortarrak (34) dira nagusi. Ikasle afrikarren artean marokoarrak dira nagusi (25 ikasle).

Europa	39
AEB (Ameriketako Estatu Batuak)	1
Latinoamerika	217
Asia	14
Magreb	28
Ozeania	3
Afrikako gainerako herriak	23
<i>Ikasleak guztira</i>	<i>325</i>

1. grafikoa. Ikasle etorkinak AISA programan (2005)

Iturria: HABE, 2005.

Ebaluazioa

Ebaluazioa positiboa da: oro har AISA programa esperientzia interesgarria eta aberasgarria dela diote parte-hartzaile gehienek (ikasleek, irakasleek, udal teknikariek...). Kulturen arteko zubiak eraikitzen laguntzen duen programa da. Ikasleek gure gizartea hobeto ezagutzen ikasten dute eta euskaldunok ere ikusten dugu badugula beraiengandik zer ikasia. Aniztasuna aberasgarria baita guztiontzat.

Bestetik, ikastaroetan erabiltzen diren AISA ikasmateriaiak ere ondo baloratzen dituzte ikasleek eta irakasleek.

Udalen inplikazioa handia izan da ikastaroak antolatzerakoan; udalek ikastaroak bereganatu dituzte eta inplikazio

hori antzeman da ikastaroen publizitatea egiteko orduan, herrietako euskaltegiekin negoziatzerakoan edota liburuak finantzatzerakoan.

Udaletako normalizazio eta immigrazio teknikariak izan dira ikastaro hauek antolatatu dituztenak.

Aitortu beharra dago irakasleentzat esperientzia berria izan dela. Izan ere, euskalduntze orokorreko taldeekin konparatuz gero, ikastaro hauek oso bestelakoak baitira. Euskara ikasleko erritmoa motelagoa izaten da arrazoi askorengatik. Adibidez, klase berean ama-hizkuntza ezberdinetako ikasleak izanik, irakasleek denbora gehiago behar omen dute egin beharrekoa adierazten. Bestetik, irakasleak ikastaroetan maiz eman behar izaten du hemengo gizartearen ezaugarrien berri. Ez dira, beraz, euskalduntze orokorreko ikastaro arruntak, baina bai ikasleentzat egokiak eta motibagarriak.

Ikasleek ere oso ondo baloratzen dituzte ikastaroak, eta ikasleko berehalako ilusioa azaltzen dute. Dena den, ikasleen berezko arazoengatik (lan baldintza gogorrak, txanda aldatketak lanean, etxex maiz aldatu beharra...) zenbaitetan asistentzia ez da oso ona izaten. Ikastaro hauekin mundu berri bat irekitzen zaie ikasleei; izan ere, kaletik doazela ez zaizkie arrotzak egiten ikusten dituzten kaleko errotuluak, kartelak... Nola bizi garen ezagutzen dute eta gure kulturara hurbiltzen dira.

Aniztasuna errespetatuz, integrazio bideak urratzeko saia-
kera da AISA harrera-ikastaroen egitasmoa, bere txikian.¶